

Lederspeilet

Curt Rice - nyrektor ved HiOA

Med tydelige mål i siktet

Han brukte 10 minutter på å løse den store epost-floken ved sin nye arbeidsplass. Det tok en måned før han bestemte at høyskolen skulle søke om å bli universitet. Innen fire år skal han i tillegg ha gjort Høgskolen i Oslo og Akershus til et navn og en institusjon alle i landet kjenner.

Av Knut Petter Rønne
kpr@ukeavisen.no

Curt Rice er den første rektoren ved Høgskolen i Oslo og Akershus som er ansatt – og ikke valgt av de vitenskapelig ansatte.

I tillegg er han den første utlending som noen sinne innehar stillingen som rektor ved en norsk høyere forsknings- og utdanningsinstitusjon.

Med nord-norsk dialekt og amerikansk selvtillit og aksent har han på rekordtid tatt studenter og ansatte ved HiOA med storm. Og jammen har ikke de stormtatt ham også.

– Jeg kjenner litt på det med å være den første utlendingen. Særlig når vi ser debatten om integrering her hjemme og hvor politisk delikat integreringsspørsmålet er, sier Rice på nord-norsk-amerikansk.

Ble ikke valgt av likemenn

Han søkte rektorjobben ved HiOA på vanlig måte, og hadde sin første arbeidsdag 1. august.

Å ansatte rektor – i motsetning til å velge en – er en stor endring for alle ved HiOA. Det er første gang det skjer. Nå er den administrative og vitenskapelige linjen forent. Det finnes ingen høyskoleledere lenger.

Curt Rice er både rektor og direktør. Han har både vitenskapelig og administrativt lederansvar. Han er sjef.

– Det påvirker jo alle. Også oppover. I det todelte systemet var rektor også styreleder. Nå har vi en ekstern styreleder. Rektor er styrets sekretær. Med ekstern styreleder får vi en ekstra ressurs, sier Rice.

Den nye styrelederen ved HiOA er professor Trine Syversen ved Institutt for medievitenskap, Universitetet i Oslo.

– Jeg er fornøyd med denne modellen, fremhever Rice.

Ukeavisen Ledelse vet at svært mange av de ansatte ved HiOA var skeptiske til den nye ledelsesmodellen med ansatt rektor. Og selv om han ikke kjente HiOA særlig godt før han begynte i jobben, visste også Curt Rice om denne skepsisen.

– Det er forutsigbart med skepsis til ansatt rektor fremfor valgt. Mennesker er konservative. Man ønsker å forsvare det vitenskapelige demokratiet og de akademiske verdier.

– Men skepsisen har vært mer prinsipiell enn individuell, tror jeg. Jeg er blitt møtt av en varme og positivitet som har overveldet meg, sier Rice. – Det blir viktig å vise at jeg deler disse verdiene om demokrati og akademisk frihet. Vi snakker samme språk. Jeg er jo også professor. Så da blir det nok mindre farlig.

Amerikaneren som kom nordfra

Curt Rice har jobbet i 22 år ved Universitetet i Tromsø før han dro sørover til hovedstaden. Han kom til Norge fra USA i 1991, og jobbet først to år ved Universitetet i Trondheim før han startet sin karriere ved Universitetet i Tromsø.

I 2002 startet han og ble leder et senter for fremragende forskning innen teoretisk lingvistikk i Tromsø. Han ble der til 2008. Så ble han VALGT til prorektor ved Universitetet i Tromsø. I den stillingen satt han fram til 2013, var professor i to år før han kom til HiOA.

Oppbyggingen av senteret for fremragende forskning ga nyttig erfaring, forteller han. Det var hans første større lederjobb. Det ga viktig administrativ erfaring. I tillegg ga stillingen som prorektor ledererfaring på institusjonsnivå.

Noe av det første han gjorde i sin nye jobb i Oslo å løse den vanskelige epostfloken – HiOAs egen seniorsak.

Det hadde seg nemlig slik at forskere som hadde gått av med pensjon, men som fortsatt hadde undervisnings- eller forskningsoppdrag for høyskolen, og dem er det en del av, måtte ha «senior» som en del av sin epostadresse.

Dette har opprørt enkelte eldre forskere, som rett og slett følte seg en smule ydmyket av denne forordningen. Saken har visstnok vært en het epostpotet i HiOA-systemet i lang tid.

Curt Rice lurte på hvorfor det måtte være sånn. Da han ikke fant noe godt svar, opphevet han ordningen umiddelbart. Dermed fikk han masse positiv omtale, blant annet i internavisen.

– Det var en sak det ikke var verdt å bruke tid på. Jeg bare ba om at ordningen skulle avskaffes. Det var egentlig en veldig billig måte å score poeng på, smiler han. – Men kanskje viser det noe av fordelene med enhetlig ledelse? Ingen hadde behov for å diskutere hvorfor vi droppet senior-epostene.

Akkreditering som universitet

En noe mer betydningsfull beslutning er det at Curt Rice etter én måned i sjefstolen bestemte seg for søke om Universitets-status for HiOA.

–Hvorfor?

– Forskjellene mellom høyskole og universitet er blitt så utvannet at det ikke gir noen mening å opprettholde skillet lenger. Hvis regjeringen lykkes med alle sammenslåingsprosessene vil nesten alle dagens høyskoler bli integrert i et større universitet, sier Rice.

– Det finnes ikke ett kriterium som virkelig skiller høyskoler fra universitetet. Det er ikke bare universitetene som har professorer. Det er ikke bare universitetene som driver forskning og har doktortragsprogrammer. Vi er landets tredje største

Mini-CV

Curt Rice (53)

1. august 2015: Ansatt som ny rektor ved Høgskolen i Oslo og Akershus

2013-15: Professor ved Institutt for språkvitenskap ved Universitetet i Tromsø

2008 - 2013: Prorektor ved Universitetet i Tromsø:

2002 - 2008: Leder for Senter for fremragende forskning i teoretisk lingvistikk (CASTL)

1993 - 2002: Ansatt ved Institutt for språkvitenskap ved Universitetet i Tromsø.

1991-1993: Ansatt ved Universitetet i Trondheim.

Utdanning: Doktorgrad i lingvistikk fra University of Texas at Austin

Annet:

- Leder Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (KIF),
- Styreleder i forskningsdokumentasjonstjenesten Cristin
- Er en ivrig blogger, med egen blogg på curtrice.com, Han bidrar også som blogger i The Huffington Post og The Guardian

FOTO: BENJAMINA WARD/HIOA

Med konkrete mål i sikte: Curt Rice vil at HIOA skal «akkrediteres» som universitet og bli mye mer synlig.

Lederspeilet

høyere utdanningsinstitusjon. Vi produserer mer forskning enn noen av nyeste universitetene, sier den nye rektoren, før han påpeker:

– Og vi tenker ikke bli universitetet for å endre profil. Vi skal fortsatt drive med forskningsdrevet utdanning på de samme områdene vi gjør i dag.

– Så hva er da vitsen?

– Vi vil bli mer uavhengige og få mer myndighet. Blir vi et universitetet så får vi myndighet til selv å opprette studieprogram. Som høyskole må vi søke om det, mener Curt Rice.

Dessuten er det viktig for Rice at man som universitetet kan benytte et intensjonalt anerkjent begrep, «University». Internasjonalt skjønner man ifølge rektoren ikke hva en «høyskole» er.

Den rette betegnelsen for høyskole er «University College». Det er det få som skjønner betydningen av, mener Rice.

– Universitets-betegnelsen vil gi økt handlingsrom når det gjelder internasjonalt samarbeid. Dessuten vil vi få bedre søkere til våre studieprogrammer. Både Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Finnmark så en betydelig økning i antall søkere etter at de ble universiteter, hvilket innebærer at man kan ta opp sterkere kandidater. Det betyr bedre studenter. Vi ønsker oss også disse fordelene.

Curt Rice snakker konsekvent om at han søker om «akkreditering som universitetet», og ikke om «å bli et universitetet».

– Det handler om å rydde opp i feil. For det blir feil å si at vår institusjon ikke er et universitet, sier han og forteller om at han var på et seminar ved Harvard i sommer. Der forklarte han at HiOA ønsket å bli et universitet.

– De spurte så om hva vi drev med. Jeg svarte at vi er store, har mange studenter, at vi forsker og har doktorgradsprogram og professorer. De svarte: Det høres ut som om dere allerede er et universitetet.

– Vi oppfyller alle de krav som stilles til et universitetet internasjonalt, konstaterer Curt Rice.

Vitenskapsmannen som vil bli mer synlig

Internasjonalisering er viktig for alle forsknings- og utdanningsinstitusjoner i dag. Det er til og med politisk vedtatt at internasjonalisering er viktig. Så også for Curt Rice.

– Vi får nye budsjettmodeller som belønner internasjonalisering. Men det er viktig også for våre studenter. Å gå ut i arbeidslivet og ha forholdet seg til og deltatt i et interasjonalt miljø er en styrke, sier han.

– Jeg skulle gjerne sett at alle våre studenter hadde ett semester i utlandet. Det skal vi jobbe for å få til.

Dessuten har Rice en ambisjon om rekruttere mer fagfolk internasjonalt for å sikre best mulig

kvalitet ved HiOA.

Curt Rice er ansatt på åremål for fire år, som kan forlenges én gang dersom han søker – og blir ansatt i en ny periode.

– Hva ønsker du å oppnå i den kommende fireårsperioden?

– Heve kvaliteten i alle ledd. Men det er jo et ganske selvsagt svar...

Curt Rice avbryter seg selv og forteller at han har to konkrete hovedmål:

– Jeg vil oppnå akkreditering som universitet. Vi er jo allerede et universitet i gavnet, bare ikke i navnet, gjentar han.

– Også vil jeg bidra til at HiOA får en sterk og tydelig posisjon i samfunnet. At vi er tydelig tilstede i debatten om forskning og utdanning og i samfunnsdebatten der vi har faglig ekspertise. Vi skal være en premissleverandør der det er naturlig.

– Jeg vil også skape en tydelig dialog mellom våre studenter og potensielle arbeidsgivere, fortsetter han.

– Vi er landets tredje største institusjon for høyere utdanning. Men vi er alt for lite kjent både i Oslo-området og nasjonalt. Vi skal ta den plassen vi bør ha.

Rektoren som gjerne vil ha mer penger

Curt Rice ser ut til å være en handlingens mann, sier ansatte vi har snakket med ved HiOA. Hans entusiasme og pågangsmot har nok imponert staben. Men staben og studentene har allerede rukket å imponere rektor også.

– Jeg har veldig fort fått et veldig nært forhold til HiOA. Jeg er veldig stolt av å være her, sier han høyt og tydelig.

– Det som motiverer meg er en tro på at høyere utdanning og forskning er det som er aller viktigst for å gjøre samfunnet bedre.

– Å bidra til at samfunnet utvikler seg gjennom kunnskap...

Akkurat her ligner han andre rektorer og professorer. Men likevel virker det verken påtatt eller tillært.

Ei heller når han kommer inn på norsk forskning og høyere utdannings finansielle kår, virker det som om han leser opp fra et strateginotat.

– Norge har jo forskere i verdensklasse. Men... – Se på søknadene til midler fra Forskningsrådet. Det er under 15 prosent av dem som får penger, forteller rektor Rice.

– Faktisk er det slik at under halvparten av de prosjektene som får toppscore, får penger, sier han.

Det har seg slik at de forskningsprosjektene som søker om midler fra Norges forskningsråd alltid blir vurdert av en faglig komité som gir prosjektet et faglig score etter bestemte kriterier.

Rice har forslag til løsning:

– Tenk om alle som fikk toppscore fikk finansiering? Et enkelt grep som ville hevet norsk forskning betydelig internasjonalt, mener han.

– Penger er viktig. Alle ser mot USA når det er snakk om forskning og kvalitet. Men der har de bare SÅ mye mer penger enn oss...

I USA må studentene betale skolepenger og filantropi er svært utbredt, og ikke bare blant de aller rikeste.

– Jeg gir 1000 dollar i året til «mitt» universitet,

Augsburg College i Minneapolis. Beløpet er «a drop in the bucket», men veldig mange gjør slikt, forteller Curt Rice.

– Kulturen for filantropi i Norge er svært begrenset. Alle er vant med at staten tar seg av slikt. – Men den gjør jo ikke det, erkjenner han.

Og det er ikke noen politiske hindringer i veien for at folk og bedrifter kan gi penger til forskning og utdanning.

Welcome mr. Rice: Curt Rice ble ønsket velkommen med både taler og musikk da han tiltrådte som ny rektor ved Høgskolen i Oslo og Akershus 1. august.

FOTO: MARTE STENSLAND JØRGENSEN/HIOA

«Nei, jeg vil ikke at det skal innføres studiepen-ger i Norge. Jeg vil heller at USA skal slutte med det»

Årsaken er ifølge Curt Rice kulturelt betinget.

– Hva med studiepen-ger? Ønsker du det i Norge?

– Nice try!

– Nei, jeg vil ikke at det skal innføres studiepen-ger i Norge. Jeg vil heller at USA skal slutte med det. Studiepen-ger bidrar helt åpenbart til klasseforskjeller i USA. Og det faktum at høyere utdanning er gratis, bidrar til utjevning i Norge, mener Rice.

– Det eneste stedet det offentlige tar studiepen-ger i Norge er i barnehagen. Vi slutter å kreve betaling når ungene er seks år...

Aker Business School Oslo?

Men Curt Rice er ikke fremmed for kommers. For eksempel leker han noen ganger med tanken på å selge ut navn på fagretninger ved høgskolen sin, når den snart skal bli universitet.

– Vi trenger jo nye navn når vi blir universitetet. I USA har alle navn ved akademiske institusjoner en prislapp. Her i Norge har fotballarenaer kommersielle navn, til en høy pris.

– Jeg er villig til å være prøvekannin, sier Rice.

Han smiler, men det ligger et alvor der også. Uten at han ønsker å spekulere i hvilke firma skal få en Business School eller et professorat i design oppkallt etter seg, er han villig til å drøfte det.

«Aker Business School Oslo». «Telenor National Media Education». Jo da. Det lyder vel like naturlig som «Skagerak arena», «Aker stadion» eller «Komplett.no arena».

Curt Rice mener altså bestemt at norsk forskning og høyere utdanning har behov for mer penger.

– Vi bruker ikke pengene ineffektivt, sier han.

Men vi trenger mer og bedre infrastruktur, påpeker han. Norske universiteter og høyskoler mangler blant annet midler til flere doktorgrads-studenter og forskningsassistenter.

– Vi har alt for få. Det er slikt som bremser produktiviteten.

Han viser til USA igjen:

– Der er det mange forskerstjerner. Men de har et hav av assistenter rundt seg hele tiden.

Studentene er de beste ambassadørene

Mangfold er et viktig stikkord for Curt Rice. Han er leder Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (KIF), og har skrevet en rekke artikler om kjønnsbalanse og likestilling. I disse dager holder han på å ferdigstille en bok om emnet.

– Vi har de samme utfordringene i akademia som i andre sektorer, mener Curt Rice.

Den ferske rektoren slår også et slag for studentene. Ved eliteuniversitetene i USA og Storbritannia er studentene viktigst.

– På Harvard kan ikke en professor avlyse en forelesning fordi hun eller han skal på konferanse, sier Rice.

I mellom tre og fem år skal studenten studere. De kommende 50 årene er hun en skattebetaler.

– Vi må sørge for at de får noen gode år når de er her. Hvis ikke kan vi gå glipp av mange gode ambassadører de neste 50 årene, sier Curt Rice.

– Vi bør tilby studentene våre beste krefter. Studentene fortjener det. De er viktigst av alt, mener rektor Rice. ○

NHH

– Studiet er en arena for gode diskusjoner.

ELISABET SANDNES, Head of Investor Relations / M&A Director, TOMRA SYSTEMS ASA

Executive MBA i strategisk ledelse.
Send e-post til optakmba@nhh.no eller se nhh.no/executive